

Papp László

Okleveles faipari mérnök, Faanyagvédelmi szakértő

5222 Örményes, Dózsa György út 79.

Tel.: 20/319 94 52 Email: papplaci7@gmail.com

SZEMLE SZINTŰ FAANYAGVÉDELMI SZAK- ÉRTŐI VÉLEMÉNY

**Budapest, Papnövelde utca 2.
Társasház fedélszékéről**

2013. augusztus

Faanyagvédelmi vizsgálat

Tárgy: Társasház fedélszékének szemle szintű faanyagvédelmi vizsgálata
1053 Budapest,
Papnövelde utca 2.

Megbízó: Jeney Attila
közös képviselő
1053 Budapest,
Papnövelde utca 2.

Szakértő: Papp László
okl. faipari mérnök,
faanyagvédelmi szakértő
MMK 13-13675

Terjedelem: 18 oldal

Készült: 2013. augusztus 5.

1. A megbízás célja

A Budapest, Papnövelde utca 2. sz. alatti Társasház közös képviselője Jeney Attila, megbízása alapján a Társasház fedélszerkezetének szemle szintű faanyagvédelmi vizsgálatát elvégeztem.

A faanyagvédelmi szakértői szemle célja, hogy általános képet adjak a tetőszerkezet biológiai károsodottságának mértékéről, megtaláljam a jelenlegi, illetve jövőben potenciális fertőzési pontokat, feltárjam az épület amortizációjából és a rossz szerkezeti kialakításokból eredő hibaforrásokat.

A fentiek ismeretében felhívom a figyelmet és javaslatot teszek a szerkezet tönkremenetelét kiváltó okok megszüntetésére, az épület tetőszerkezetének megelőző és megszüntető faanyagvédelmi kezelésére.

A szakvélemény készítésére azért vált aktuálissá, mert a Társasház a közeljövőben a kéménytestek és kéményseprő járdák felújítását tervezi és a kapcsolódó faanyagvédelmi munkákat célszerű azzal együtt elvégezni.

Jelen szakvélemény a megbízás értelmében „szemle szintű”, tehát nem terjed ki a fedélszék minden beépített faanyagának elemenkénti vizsgálatára, azt további megbízás esetén egy részletes, faanyagvédelmi szakértői vélemény tartalmazhatja.

A vizsgálat nem terjed ki a zárófödém faanyagvédelmi vizsgálatára sem.

A helyszíni vizsgálatra 2013. augusztus 2-án került sor.

2. A vizsgálat módszere

2.1. A vizsgálat folyamata

A vizsgálat során a vonatkozó szabványokat (MSZ 6771 sz. sorozat), a 9001/1982 MÉM számú közleményt, valamint a 27/1981 MÉM sz. rendelet Faanyagvédelmi Szabályzatának előírásait követtem.

A károsítások helyeinek egyértelmű beazonosíthatósága érdekében a helyszínen a főszaruállásokat a vizsgálat haladási irányának megfelelően növekvő sorrendben arabs számokkal megszámoztam.

A bejárás során láthatóvá váltak a szerkezet jelentősebb károsodási helyei. A károsodott elemeket érzékszervi vizsgálattal, kopogtatással megvizsgáltam, a hozzáférhetőség határán belül a károsodott elemekből mintát vettem, és a mintavételezés alapján megállapítottam a károsodás típusát, károsítóját és a károsodás mértékét. Mindezek alapján meghatároztam az adott elem, szerkezeti egység fenntarthatóságát.

Azokat az elemeket, amelyek károsodottságának jellege vagy mértéke olyan, hogy az kizárja a további fenntarthatóságukat, vagy a jövőben kiinduló fertőzések gócpontjai lehetnek, a helyszínen csonkolásra vagy cserére is (X) megjelöltem.

A fedélszerkezetről készített méretezett felmérési rajz nem állt rendelkezésemre, a szakvélemény mellékletében szereplő általam készített rajz vázlat jellegű. A jelentősen károsodott elemek helyének könnyebb beazonosítása miatt a főbb fertőzési pontokat és beázási helyeket a vázlatrajzban is megjelöltem.

2.2. A károsítók azonosítása

A károsítókat

a.) rovarkárosítók esetében:

- a lárvajáratok alakrajza,
- a kirepülési nyílások mérete és alakja,
- a furatliszt színe, tömörsége és szemcsefinomsága,

b.) gombakárosítók esetében

- termőtest,
- gombafonal szövedék,
- elszíneződés,
- bontáskép és
- egyéb faji bélyegek alapján azonosítottam.

3. A rövidítések és az azonosított károsítók ismertetése

3.1. A károsodás mértékének a jelölése, a szerkezeti elemek rövidítése

O	1-2 cm mély felületi károsodás, bárdolás, vegykezelés szükséges
Δ	mélyebb károsodás, bárdolás, vegykezelés és mélyvédelem is szükséges
X	mély, vagy teljes keresztmetszetű károsodás, csonkolás, csere szükséges
kg	kötőgerenda
szf	szarufa

3.2. A szerkezetben azonosított károsítók

Rovarkárosítók:

Hb	házcincér	Hylotrupes bajulus
Ap	közönséges kopogóbogár	Anobium punctatum

Gombakárosítók:

rk	reves korhadás	
fk	fehér korhadás	
Ga	fenyő lemezestapló	Gloeophyllum abietinum
Pv	házi kéreggomba	Poria vaporaria

3.3. Rovarkárosítók ismertetése

Házicincér (Hylotrupes bajulus)

Nagyság 7-12 mm között változik. Színe barnás fekete, két fényes dudorral a nyakpajzson. Rendkívül szapora. Az épületek fenyő faanyagának legjelentősebb rovarkártevője. A faanyag felszínét épen hagyja, a teljes szijácsot károsítja. Járatai a tavaszi pásztában haladnak. Járatainak hossza, és a rovar kifejlődési ideje, a faanyag fehérjetartalmával függ össze. Általában 3-5 év a generációs idő.

Közönséges kopogóbogár (Anobium punctatum)

Sötétbarna, 3-4, ritkán 5 mm nagyságú bogár. A nyakpajzsa a tövén elkeskenyedik. Polifág faj, fenyőt és lombos anyagot egyaránt károsít. Generációs ideje egy év. A gombásodott faanyagban kifejlődése rövidebb ideig tart. A bogarak sorozatos támadása a faanyag felmorzsolódását okozza. Szárazságtűrése nagy.

3.4. Gombakárosítók ismertetése

Reves (vörös vagy barna) korhadás

Okozói cellulózbontó gombák. A cellulózzal együtt előforduló pentozánokat is bontják. A gombabontott faanyag ligninvázában feszültségek keletkeznek, a rostokra párhuzamosan és ezekre merőlegesen számtalan repedés keletkezik. A fa szilárdsága csökken, idővel teljesen megszűnik, végül ujjal szétmorzsolható anyaggá válik. Színe sötétedik, rozsdabarna, majd feketésbarna lesz. A vörös korhadás korábbi aktív, vagy jelenleg látens állapotú gombafertőzés jelenlétére utal. Minden olyan esetben, amikor a korhadt faanyagban élő, cellulózbontó gombafonalat, vagy termőtestet már nem találunk, a károsítást vörös korhadás néven jellemezzük.

Fenyő lemezestapló (Gloeophyllum abietinum)

A termőtest félkör alakú, konzolos, szalagszerűen összenőtt vagy az aljzaton szétterülő, felülete nemezes, húsa barna, lemezei egymástól távol állnak. Fenyőfélék gyakori és jelentős károsítója. Repedéseken keresztül fertőz, a faanyag belülről korhad, csak vékony, kéregszerű rétegek hagy épen. Szárazságtűrése nagy, évekig életben marad, majd nedvesség hatására tovább bont. A faanyagot barnán korhasztja, amely

azután lemezesen, majd kockásan szétesik. A gombafonalak a lemezek mentén jól láthatók.

Fehér korhadás

A fehér, vagy más néven maró, illetőleg korróziós korhadást okozó gombák a faanyag összes alkotóelemét elbontják. A korhadt faanyag többnyire világosabb színű, mint eredetileg volt. A kórtünet igen változó lehet. Több gombafaj károsítás következtében a faanyag egyenletesen kifehéredik, máskor a sötétebb színű fában világos csíkok, foltok jelentkeznek. A korhadás végső stádiumában a faanyag megpuhul, szalmaszerűvé vagy szivacsos anyaggá válik, ujjal könnyen morzsolható, rostos anyag lesz, majd sok esetben teljesen eltűnik, és helyén üregek keletkeznek.

Házi kéreggomba (Poria vaporaria)

Nedvesség igénye nagy, ezért gyakori kártevője a nedves lakások faanyagának. A megtámadott faanyagon vastag, fehér, vattaszerű bevonatot képez. A könnyező házigomba és a pincegomba mellett az egyik legjelentősebb gombakártevő. Falba, szomszédos gerendákra is átnő és rohamos szilárdságcsökkenést idéz elő.

4. Vizsgálati eredmények

4.1. A szerkezet leírása

Az 1841-ben Hild József tervei alapján klasszicista stílusúban épült társasház műemlékként van nyilvántartva.

A trapéz alapterületű, körfolyosós kétemeletes épület fedélszéke nyeregtetős, illetve az északi részén fél-nyeregtetős álló székoszlopos, vörösfenyőből készült szerkezet.

A fedélszék - korának megfelelően – túlméretezett keresztmetszetű elemekből készült. A szerkezeti elemeken lévő csapozási helyekből látható, hogy az építéskor, vagy a későbbi javítási, felújítási munkálatok során más tetőszerkezetből származó, bontott szerkezeti faanyagot is felhasználtak.

Néhány szaruelemet korábbi javítási munkák során, egy illetve két oldalon melléfogott pallóval is megerősítettek.

A tetőtér egy, a Veres Pálné utca felőli részén tetőtér-beépítés van. A födém feltehetően csapos-gerenda szerkezetű, melyet feltöltéssel és padlásburkoló téglával is borítottak, a tetőtérbeépítés alatt, azonban már feltehetően betonfödém van.

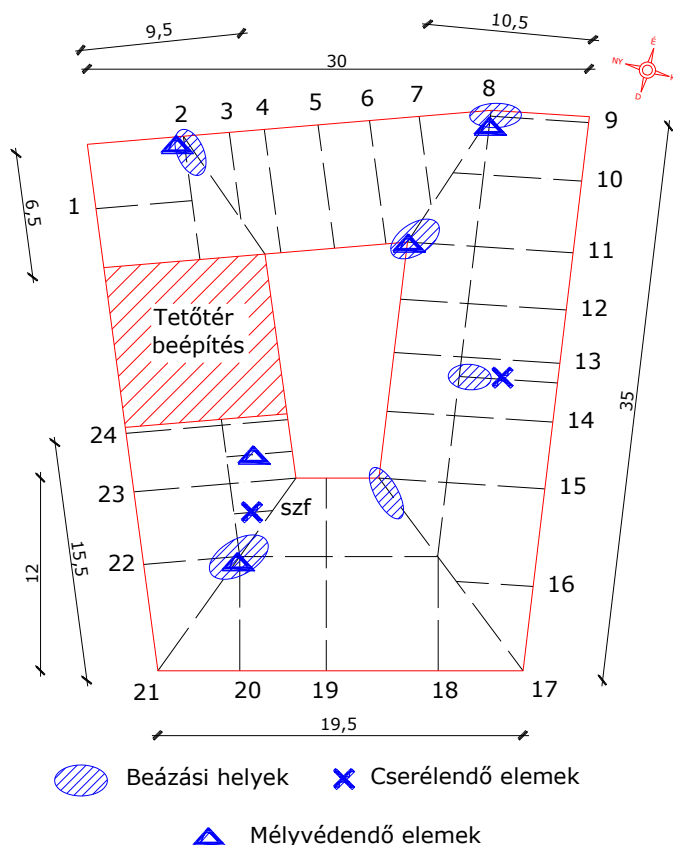
A héjazat több helyen pótolta, hódfarkú cserépfedés.

A tetőn kiépített, de járófelületén felújítandó kéményseprő járda van. A padlás tiszta, a kötőgerendákon felfekvő pallójárdán jól bejárható.

4.2. A fedélszék alaprajzi vázlat

Az épületről méretezett alaprajz nem állt rendelkezésemre. Az általam készített alábbi vázlatrajzon a fedélszerkezet kerekített értékeket tartalmazó méreteit és a helyszínen is megszámozott főszeruállásokat jelöltem.

A tetőszerkezet alapterülete megközelítőleg 730 m².

A fedélszék vázlat

4.3. Általános megállapítások

A fedélszék állapota korához képest jónak mondható. Ez jórészt annak is köszönhető, hogy azt, feltehetően a 70-es 80-as években a faanyagon sárga bevonatot készítő *Mikotox* nevű faanyagvédőszerrel kezelték.

Ezt a szert napjainkra kivonták a forgalomból mivel korszerűtlennek és egészségre ártalmasnak bizonyult, az elmúlt évtizedekben viszont a faanyagot jól konzerválta, illetve a még nem károsodott felületek számára, a hibás héjazat javítása, karbantartása mellett a következő évtizedekben is megfelelő védelmet fog nyújtani.

Eltávolítani nem érdemes, ugyanakkor kerülni kell a bőrrel való közvetlen érintkezését.

4.3.1. A héjazat állapota

Mivel a biológiai kártevők, s főként a gombakárosítók megjelenése legtöbbször összefügg az épületbe beszivárgó csapadékkal, ezért mindenekelőtt a fedélszék héjazatának, bádогоzásának állapotára térek ki.

A **hódfarkú cserépfedés** meglehetősen gyenge állapotú. Nagy felületen hiányzó és lecsúszott, cserepeket ugyan nem látni, de a cserepek 40-45%-a erőteljesen repedezik, mállik.

A tönkrement cserepek pótlásáról az évek alatt szemmel láthatóan gondoskodtak, azt eltérő típusú cserepekkel pótolták, és ez a cseréphéjazatot is meglehetősen sokszínűvé teszi.

1. fotó Töredező, málló cserepek

Javaslat: A héjazat állapotát folyamatosan szemmel kell tartani és a tönkrement, törött cserepeket mielőbb pótolni kell. A társasháznak az elkövetkezendő években érdemes lesz kalkulálni a héjazat teljes felújításával, cseréjével is. A héjazat megbontásakor a szarufa külső éleinek védőkezelését is el kell végezni

Az esővíz elvezetéséről **külső esőcsatorna-rendszer** gondoskodik, amit ez eldugulást okozó szennyeződések bejutásától óvva műanyag hálóval is takartak.

A probléma viszont, hogy a málladozó, töredező cserépdarabok a hálón fennakadnak és mivel a háló nem mindenhol nyúlik túl a csatorna peremén, azok előbb-utóbb belepotyognak az ereszcatornába, és fokozatosan eltömik azt.

Ha az esővíz nem folyik le a csatornán, akkor visszafolyik a tetőtérbe, ami az alsó csomópontok ázásához, gombásodásához vezet.

2. fotó Töredezett cseréndarabok az ereszcatornában

Javaslat: A héjazat cseréjével, a málladozó cserepek cseréjével a probléma meg fog szűnni. Addig is célszerű a csatorna időszakos tisztítását elvégezni, megelőzve az elzáródást.

A **beépített tetőszakaszon** a cseréplécek alá fóliaborítást is tettek, viszont elkövették azt a triviális ám ilyenkor gyakori hibát, hogy a szaruzaton fekvő fóliaborítás és a cseréplécek közé nem tettek a szaruzattal párhuzamosan futó ellenléceket, melyeken keresztül a lécek között megrekedő levegő, esetleg az oda bejutó nedvesség kiszellőzhet.

Ennek következményeként a fólia fölötti cseréplécek erőteljesen be szoktak penészedni, megkönnyítve a magasabb rendű korhasztó gombák megtelepedését.

A fóliaborítást nem bontottam ki, de feltételezhető, hogy a cseréplécek állapota a beépített részen penészes, esetleg gombafertőzött.

3. fotó Fóliaborítás a beépített tetőrész

Javaslat: A héjazat cseréje során a cseréplécek alá az ellenlécezés pótlását is el kell végezni úgy, hogy a fóliatakarás fölé a kiszellőztetést biztosító szellőzőcserepek is kerüljenek.

A szerkezeten régebbi és néhány helyen **friss beázási helyeket** is találtam. A jelentősebb beázási helyeket a mellékletben megtalálható vázlatrajzon jelöltem.

A főbb beázási pontok a szerkezeten a **kúpcerép** és **vápacsatlakozásoknál**, illetve **antennaáttöréseknél** és **ejtővezetékek héjazatáttöréseinél** vannak. Ezek alatt a beázási helyek alatt már a szerkezet faanyaga is több helyen gombafertőzött.

A **kúpcerép hibájából, eredő beázás** látható a **2-es főszaruállás csúcsában**, a félnyeregterető és szomszéd ház falának találkozásánál, illetve a **21-es vápaszaru csúcsában**. Ezekben a helyeken már feltehetően a szarufa külső élei is gombafertőzöttek.

4. fotó A 2-es főszaruállás csúcsa belülről

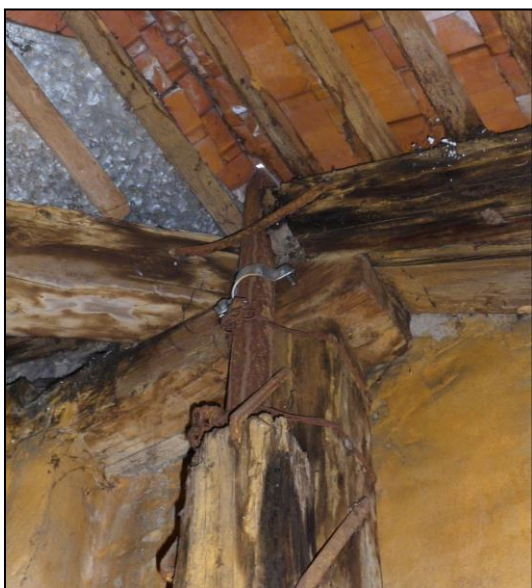
5. fotó A 2-es főszaruállás csúcsa kívülről

Javaslat: A kúpcserép illetve bádogozás javítását feltétlenül el kell végezni, a beázást megszüntetni. A héjazat magbontásakor a szaruzat külső éleit a károsodott részek eltávolítása után **Kulbanol** faanyagvédőszerrel alaposan mélyvédeni és felületkezeleni is kell.

6. fotó A 21-es vápaszarú beázása a hibás kúpcserép fedés miatt

A **8-as vápaszaru csúcsában** a parabola antenna alatti héjazatáttörés hibája, a bádogozás hiánya miatt a teljes csomópont ázik. A csomópont több eleme már reveskorhadt és a felső élein feltehetően aktívan gombafertőzött.

7. fotó A 8-as vápaszaru antennaáttöréstől ázó csomópontja belülről

8. fotó A 8-as vápaszaru antennaáttörése

A **13/1-es szaruállás** gerinc alatti csomópontjának tönkremenetele ugyancsak a **szakszerűtlen antennaáttörés** kialakításának hibájából ered. Itt a bádogozás helyett egy átylukasztott gumilappal próbálták megoldani a vízszigetelést, mely olyan jól sikerült, hogy a beázás okozta gombafertőzéstől mind a szarufa, mind a csonka torokgerenda és a rajta lévő segédoszlop is **cserére**, megerősítésre szorul. A folyamatos beázás miatti aktív *Házi kéreggomba* fertőzéstől a torokgerenda már meg is roppant, a csomópont hamarosan akár leszakadhat.

9. fotó A 13/1-es antennaáttörés miatt beázó, megroppant, gombás csomópont,

10. fotó A 13/1-es csomópont hibás antennaáttörése

Javaslat: A beázásokat a bádogozás szakszerű pótlásával mielőbb meg kell szüntetni, vagy ha az antennákra már nincs szükség, célszerűbb azokat lebontani. A munkálatok során a héjazat megbontásakor a felső elemeket ellenőrizni kell. A **8-as csomópontnál** az elemeket szükség esetén meg kell erősíteni vagy cserélni. Amennyiben a csomópont még megmenthető (ez a héjazat megbontásakor válik láthatóvá), a szaruzat és oszlopok felső éleit a károsodott részek eltávolítása után **Kulbanol** faanyagvédőszerrel alaposan mélyvédeni és felületkezelní kell.

A **13/1-es csomópont** csonka torokgerendáját és segédoszlopát ki kell cserélni. A szarufát is javasolt deréktól csonkolni és kicserélni, de a héjazat javítása során, a felső élek ellenőrzésekor kiderül, hogy **Kulbanollal** végzett mélyvédő kezeléssel és palló-melléfogásos megerősítéssel megtartható-e.

A 18-as szaruállás **ejtővezetéke** a cserépfedés alatt szétcsúszott, ezért a héjazatáttörés bádogozása is elmozdult. Ez potenciális beázásveszélyt jelent.

11. fotó Szétcsúszott ejtővezeték

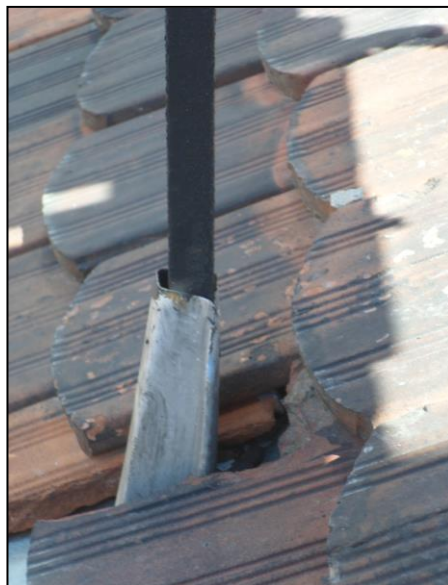
12. fotó A 18-as szaruállás elmozdult, javításra szoruló ejtővezetéke

Javaslat: A kéményseprőjárda felújítása során az ejtővezetékét össze kell illeszteni, az elmozdult bádogozást megigazítani, szükség esetén javítani kell.

A kémény és kéményseprőjárda papucskok bádogozásai többnyire elfogadható állapotban vannak. Mivel a tervek alapján a járda szerkezetét tartó, a szarufákba rögzített acélváz továbbra is megmarad, a javítás során a kéményjárda-papucskok bádogozását kívülről egyenként megvizsgálva is ellenőrizni kell. Néhány papucsnál látható, hogy a bádogozás a kéményjárda tartószerkezetét nem takarja megfelelően, így itt a beszivárgó víz miatt, a szarufa külső éle szinte egészen biztosan gombásodottak.

Javaslat: A kéményjárda papucskok bádogozásának kismértékű hibája is komoly beázásokhoz és gombafertőzéshez vezet, ezért a kéményjárda felújításakor elengedhetetlen a papucskok állapotának egyenkénti alapos ellenőrzése. A hibás vagy elöregedett papucsbádogozást elengedhetetlenül javítani, esetleg cserélni kell.

Mivel a szerkezet faanyagvédő-kezelése utólag lett elvégezve, a szaruzat cserépléc alatti élei szinte egészen biztos, hogy nincsenek védőkezelve. A szarufák külső éleinek állapotát a cseréphéjazat részleges megbontása után célszerű az összes papucsnál, de legalább a hibás papucsbádogozások alatt ellenőrizni. A gombafertőzött, korhadt részek kivétele, portalanítása után a szarufaéleket **Kulbanol** védőszerrel alaposan át kell áztatni, át kell ecsetelni. Az egészséges élek védőkezelését is javasolt elvégezni, mivel ez nagyban hozzájárul a kéményseprőjárda élettartamának növekedéséhez.

13. fotó Rosszul takaró kéményjárda-papucs bádogozás

4.3.2. Gombakárosítás

A faanyagot károsító gombakártevők közül aktív, és passzív *Házi kéreggomba* és *Fenyő lemezestapló*, valamint *vörös és fehér korhadás nyomai* is láthatók a fedél-széken. Mindez a jelenlegi vagy korábbi beázásoknak köszönhető.

A *Mikotox* faanyagvédőszeres kezelés a gombafertőzés megjelenését és intenzitását nagyban gátolta, de állandó nedvesedésnek kitett szerkezeten annak kialakulását megakadályozni nem volt képes. A folyamatos beázás esetén a faanyag mélyebb, védőszerrel közvetlenül nem érintkező részeiben elinduló gombafertőzés, ha lassabban is, de a faanyagot előbb utóbb fel fogja emészteni. Ezért faanyagvédelmi szempontból az elsődleges feladat a szerkezet beázásainak megszüntetése.

A potenciális és meglévő gombafertőzések helyeire a 4.3.1-es pontban már felhívtam a figyelmet, de ezek mellett néhány hibahelyet fontos még megemlíteni:

A *8-as vápaszaru alsó csomópontjában*, az aktív házi kéreggomba fertőzés már a gerendák alatt, a deszkázaton is megjelent.

Javaslat: A csomópont bárdolása, felülettisztítása, felületkezelése és mélyvédelemle **Kulbanol** faanyagvédőszerrel.

14. fotó A 8-as vápaszaru alsó csomópontja

15. fotó A gombafertőzött 21/3-as szarufa

A *21/3-as belső oldali mellékszaru*fa beázás miatt aktívan *Házi kéreggomba* fertőzött, teljesen tönkrement és fölötté a cseréplécezés is gombásodott.

Javaslat: A szarufa és a cseréplécek cseréje. A kapcsolódó csomópontok faanyagát bárdolás, tisztítás után felületkezelni, és **Kulbanol** védőszerrel mélyvédeni kell.

Az új cserépléceket **Wolmanit QB-1** oldattal kezelve javaslom beépíteni.

A 23/2-es belső oldali mellékszarufa és a torokgerenda a derékszelemen fölött ázott és reveskorhadt.

Javaslat: A felület bárdolása és tisztítása után a csomópontot mélyvédeni kell és szükség esetén átmenőcsavaros pallómelléfogással megerősíteni.

7. fotóA 23/2-es reveskorhadt csomópont

Általánosságban elmondható, hogy gombakárosítás a szerkezet beépített faanyagának kevesebb, mint 5%-át érinti, s ez az épület korához képest kifejezetten jó aránynak mondható.

Ugyanakkor jelen vizsgálat során a szarufák héjazat alatti széleit nem tudtam ellenőrizni, arról csak a héjazat megbontása után mondható vélemény. Amennyiben a jövőben sor kerül a héjazat cseréjére, ezeknek a szerkezeti részeknek a faanyagvédő kezelésére különös figyelmet kell fordítani.

Könnyező házigomba (*Serpula lacrymans*) fertőzést nem találtam a szerkezeten.

Gombamentesítési szempontból fontos, hogy amennyiben a hibás, tönkrement bádgozások javítása, a törött cserepek pótlása és ezzel a beázások megszüntetése nem történik meg, az a szerkezeti részek súlyosabb tönkremenetelével és magasabb helyreállítási költségekkel fog járni!

A faanyagvédelmi és tetőfedő munkákat javaslom a kéményseprőjárda felújításával egyidejűleg elvégezni.

4.3.3. Rovarkárosítás

A szerkezeti elemek egy részén 1-2 cm mélységű, felületi *Házicincér* és *Közönséges kopogóbogár* fertőzést találtam, de köszönhetően a túlméretezett keresztmetszetű szerkezeti elemeknek, ilyen mértékű károsítás még nem okoz a szerkezet állékonyságát veszélyeztető szilárdságcsökkenést.

A rovarfertőzés már nem aktív. Rovarok nagy valószínűséggel még a *Mikotox* faanyagvédőszerrel való kezelést megelőzően károsították a fedélszék faanyagát, és azt feltehetően a jövőben is kerülni fogják.

A rovarfertőzött elemek mennyisége az összes beépített anyag mennyiségéhez viszonyítva nem számottevő, 5% alatti.

Javaslat: Mivel a rovarfertőzés nem aktív és a szerkezet faanyagvédő szerrel már kezelve van, rovarfertőzés megelőzése szempontjából jelenleg nincs szükség további intézkedésekre.

5. További intézkedések, javaslatok

A hatékony védőszeres kezelést megelőzően mindig el kell végezni a faanyag felületének megfelelő előkészítést, vagyis a fertőzött felületek eltávolítását, bárdolását, szükség esetén csonkolását, cseréjét. Faanyagvédőszer csak megfelelően portalánított felületre szabad felhordani.

A meglévő *Mikotox-os* kezelés nem helyettesíti a szerkezetbe beépítendő új faanyagok védőkezelését. A javítások során beépített új faanyag megelőző védőszereként a faanyagához fixálódó **WOLMANIT QB-1** védőszeret javaslom.

A szakvéleményben szereplő faanyagvédőszer megvásárolható a *Pannon-Protect Kft-nél* (2013 Pomáz, Hunyadi út 5.).

A faanyagvédelmi munkák során a *Mikotox-al* kezelt felületek miatt a biztonsági ruházat viselésére fokozottan ügyelni kell.

A szakvéleményben felsorolt anyagokat a mellékelt műszaki adatlapokban foglaltak szerint kell felhasználni, de az általam javasolt faanyagvédő szerek helyett hasonló, megfelelő (és garantált) védőértékű anyagok is használhatók.

A héjazat megbontása, javítása a hiányzó cserepek pótlása során lecsúszó cserepek életveszélyt jelenthetnek a járókelők számára, ezért a munkaterület és a hozzá tartozó veszélyzónát a munkavégzés megkezdése előtt szakszerűen el kell keríteni, le kell zárni.

6. A faanyagvédelem költségei

Mivel a vizsgálat nem terjedt ki a szerkezet összes elemének tételes, egyenkénti vizsgálatára és célja csupán a jelentősebb fertőzések feltárása a megelőző és megszüntető munkák mértékét csak közelítőleg lehet becsülni. A költségek pontosabb meghatározásához részletes faanyagvédelmi szakértői vizsgálat elvégzése javasolt, mely során a további, kisebb mértékű károsodásokra is fény derülhet.

Általánosságban elmondható, hogy:

- A legfontosabb feladat a beázások megszüntetése a vápacsomópontok és kúp-cserép találkozások javítása, illetve az antennaáttörések bádogozásának javítása, vagy azok elbontása. Fontos a törött, mállott cserepek pótlását is mihamarabb elvégezni, illetve az ereszcsonatát kitisztítani. Mivel ez a faanyagvédelmen kívül álló külön szakma, ennek költségét a szakvélemény alapján bádogostetőfedő szakkivitelező tudja meghatározni.
- A tetőszerkezet faanyagvédelmi munkáinál a legfontosabb a kéményjárda papucskok alatti szaruzat védőkezelése, illetve a cserépre jelölt és mélyvédendő elemek javítása. Ennek vállalási költsége mintegy nettó **300.000-450.000,- Ft** becsült összegek közé tehető.
- A teljes cserépfedés cseréje lécezéssel együtt mintegy nettó **8-11 millió Ft** nagyságrendű.
- Faanyagvédelmi szakértő művezetésének díja szakértő függvényében meglehetősen változó, de becslésem szerint a munkálatok alatt, helyszíni szaktanácsadással nettó **25.000,- Ft**-ért vállalható.

Ezek az összegek becsült értékek, csupán iránymutatóul szolgálnak a Társaság számára a fedélszék felújítási, karbantartási munkáinak jövőbeli tervezéséhez. A munkálatok tényleges költségeit csak tételes költségvetések készítése után, szakkivitelező cégektől kért árajánlatok alapján lehet pontosan meghatározni!

A szakértői véleményben foglalt munkák elvégzésével ajánlott szakkivitelező céget megbízni, illetve a kivitelezési munkákat kellő tapasztalattal rendelkező faanyagvédelmi szakértő művezetése mellett végeztetni!

7. A szakértői vélemény érvényessége

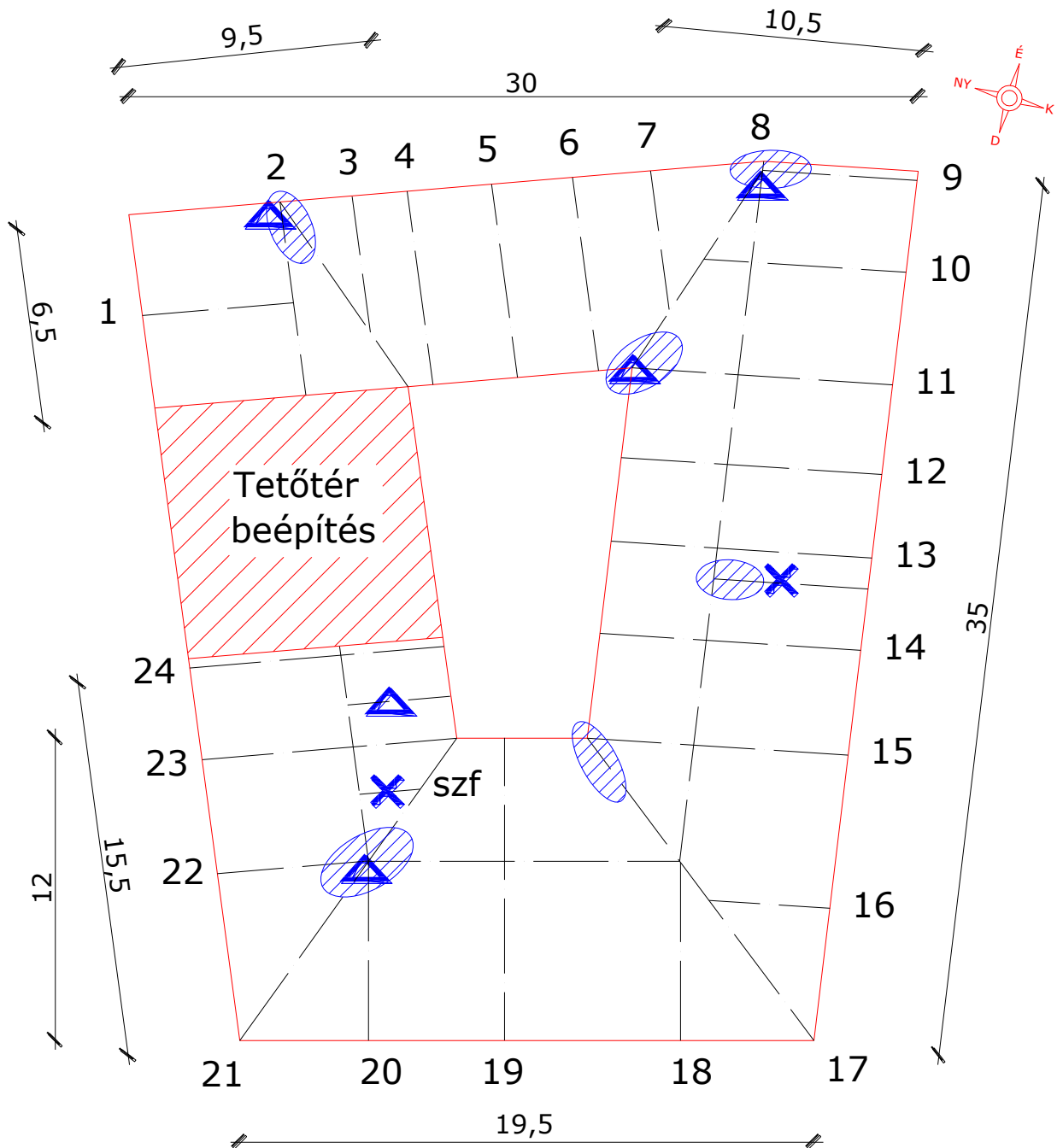
A szakértői vélemény a vizsgálat számára alkalmassá tett helyekre vonatkozik, a jelenlegi állapotot rögzíti, érvényességi ideje 6 hónap.

Budapest, 2013. augusztus 5.

.....
Papp László
okl. faipari mérnök,
faanyagvédelmi szakértő
MMK 13-13675

Melléklet

(A szerkezet vázlata)

Beázási helyek

Cserélendő elemek

Mélyvédendő elemek